

Warm up

Long verbs: iterative going

- Jak často **chodíš** do restaurace? — **Chodím** do restaurace **každý den**.

Short verbs: one-time going

- Kdy **půjdeš** do restaurace příště? — Příště **půjdu** do restaurace **za měsíc**.
- Kdy **jsi šel** naposledy do knihovny? — Naposledy **jsem šel** do knihovny **minulý měsíc**.

Jak často **chodíš/jezdíš**....? How often...

- Jednou
- Dvakrát
- **Třikrát**
- + **ZA** den, týden, měsíc...
- každý den, týden, měsíc...
- nikdy **nechodím** na pivo.

Kdy **půjdeš/jsi šel**.../jel/pojedeš **příště/naposledy**?

- Včera
- Zítra
- V pátek v 18:00

verbs of motion with prefixes při- and od/e-

- explanation: also in textbook, p. 90

Verba pohybu s prefixy při- a od- (slovesa pohybu s předponami při- a od-) • **“Short” verbs of motion with the prefixes při- and od-**

Notice the highlighted verbs in the text. Compare the meaning of these verbs:

přijít to arrive (on foot), to come

přijet to arrive (by vehicle), to come

přiletět to arrive (by plane), to come

odejít to leave (on foot)

odjet to leave (by vehicle)

odletět to leave (by plane), to depart

These verbs are perfective, but they have imperfective “partners” e.g.: přicházet/přijít, přijíždět/přijet, přilétat/přiletět x odcházet/odejít, odjíždět/odjet, odlétat/odletět.

přijdu, přijdeš, přijde... I will come // přišel jsem, přišel jsi... = I came (future: půjdu, pojedu)

odjedu, odjedeš, odjede = I will leave // odjel jsem = I left

- textbook, p. 90/ex. 3: fill in the gaps, use the verbs from the box

▶ 3. Procvičujte nejčastější slovesa pohybu s prefixy *při-* a *od-*. Doplňte je k obrázkům.

odletět | přijet | odjet | přijít | přiletět | odejít

1. přijít 2. 3. 4. 5. 6.

- workbook, p. 128/ex. 24: use the verbs in past or future tense

▶ 24. Doplňte *přijít*, *odejít*, *přijet*, *odjet*, *přiletět* nebo *odletět* v minulém čase ve správné formě. Hledejte víc možností.

- Vlak z Brna do Prahy pozdě.
- Kamarádka na rok studovat do Londýna.
- Přítel dneska ráno z domu už v 6 hodin.
- Kolegyně tady není, k doktorovi.
- Moje sestra včera domů pozdě v noci.
- Musel jsem na kamaráda čekat hodinu na letišti, protože letadlo pozdě.
- Kolega do práce, uvařil si kávu a přečetl si nové e-maily.
- Manželka včera na služební cestu.
- Musíme jet rychle, letadlo už
- Prosím vás, nevíte, jestli už autobus z Brna?

- přijel** (arrived)
- odjela** (left)
 - why not: *odešla* = it is hard to get to London on foot
 - could it be: *přijela*? Yes, if the conversation happens in London
 - could it be: *odletěla*? Yes, if you know it happened by plane
- odešel** (left) + z domu = he left the house
- odešla** (left) + k doktorovi = she left to see a doctor
 - odjela: if you are 100% sure she drove there
- přišla** (came) domů
 - could it be *odešla*? Yes, if the conversation happens in a bar
- přiletělo** (arrived)
 - why not:** *odletělo*
- přišel** (came/arrived)
 - could it be: *přijel*? Yes, if you want to be explicit about him driving to work
 - could it be *odešel*? Rather not, because activities at work are mentioned
- odjela** (left for business trip)
- přiletělo** (arrived: maybe to pick up someone)
- přijel** (arrived)
 - why not *odjel*? Who would be interested in a bus leaving Brno?

working with handout: complete exercise 1

1) Choose the most suitable verb, minimal context is given and highlighted

1. **Doma (mluví maminka):** V kolik hodin jsi včera **přišel/odešel** domů? *Came home*
 - a. **V baru:** V kolik hodin jsi včera **přišel/odešel** domů? *Left for home*
2. **V nemocnici:** Martin **přijel/odjel** autem **do nemocnice** a šel na kardiologii. *Arrived to hospital*
 - a. **Doma:** Martin **přijel/odjel** autem **do nemocnice** a šel na kardiologii. *Left home for hospital*
3. **V Brně:** Z Brna **odjedeme/přijedeme** v pondělí a do Paříže **odjedeme/přijedeme** v úterý ráno. *Leaving Brno + arriving to Paris*
 - a. **V Berlíně:** Z Brna **odjedeme/přijedeme** v pondělí a do Paříže **odjedeme/přijedeme...** *coming from Brno and leaving for Paris*
4. **Na letišti v Praze:** Čekám na rodiče, letadlo z New Yorku **přileti/odletí** za půl hodiny.
5. **V baru:** Jak dlouho už tady čekáš? — **Přišel/Odešel** jsem před 15 minutami (*15 min. ago*).
6. **Ve škole:** Můžu dnes **odejít/přijít** ze školy o deset minut dříve? Není mi dobře.
7. **Na univerzitě:** Test začíná v 17:00, musíte **přijít/odejít** včas. *Coming in time*
8. **Kamarád organizuje party:** **Přijdeš/odejdeš** zítra na tu party? – Nemusíš se bát, budu tam.
9. **V Brně:** Kdy **přijede/odjede** tvoje maminka do Brna? *Coming to Brno*
 - a. **V Oslo:** Kdy **přijede/odjede** tvoje maminka do Brna? *Leaving for Brno*
10. **Pracujete na počítači:** **Přišel/odešel** mi nějaký email.

NURSING

2 Working with verbs: observe the forms (they are highlighted), learn the meaning

Comment: verbs are coming in imperfective or perfective form (wait for week 6–8). The one that comes more often (in nursing context) is highlighted.

Co dělá **sestra**? Co dělá **pacient sám/pacientka sama** (*alone*)?

Mýt se, myju se = to wash + **acc**

1. Myju **auto** = I wash (my/a) car, myju **okno** (window), myju **dítě** (a baby)

2. Myju **se** = I wash myself (= whole body, 100 %)

a. Jmenuju **se** Martin. = I call myself Martin.

b. Vidím **se** na monitorui.

3. Myju **si** **vlasý** = I wash hair **to myself**. = I wash **my hair**

a. Myju **si** ruce.

b. myju **si** moje ruce

- **brát** (to take): **Sestra**/pacient **bere** krev paní Novákové.
- **bát se** (to be afraid): Sestra/**pacient** se **bojí**, že to bude bolet.
- **čistit (si)** (to clean/brush): **Sestra**/pacient **čistí** zuby paní Novákové. Sestra/**pacient si čistí** zuby sám.
- **dostat** (to get/receive): Sestra/**pacient** **dostane** infúzi.
- **držet (si)** (to keep/to hold): **Sestra**/pacient **drží** injekci. / Sestra **pacient (si) drží** náplast (plaster).
- **krvácet** (to bleed): Sestra/**pacient** **krvácí** z nosu.
- **lehnout si** (to lie down): Sestra/**pacient si** **lehne** na postel.
- **mýt/umýt (se/si)** (to clean/wash): **Sestra**/pacient **myje** paní Novákovou. Sestra/**pacient si** **myje** vlasy. Sestra/**pacient se** **myje** sám.
- **natočit EKG** (to do/perform EKG): **Sestra**/pacient **natočí** EKG paní Novákové.
- **oblékat/obléknout (se/si)** (to dress up): **Sestra**/pacient **oblékne** paní Novákovou. Sestra/**pacient si** **oblékne** čisté tričko (clean T-shirt). Sestra/**pacient se** **oblékne** sám.
- **píchat/píchnout (si)** (to apply injection): **Sestra**/pacient **píchá** paní Novákové antibiotika. Sestra/**pacient si** **píchá** inzulín sám.
- **položít (se)** (to lie down): **Sestra**/pacient **položí** invalidní paní Novákovou na postel. Sestra/**pacient se** **položí** na postel sám.
- **polykat** (to swallow): Sestra/**pacient** **polyká** léky.

- **posadit (se)** (to sit down): **Sestra**/pacient **posadí** paní Novákovou na vozík (*wheelchair*).
Pacient se posadí na židli.
- **vyměnit** (to change/replace): **Sestra**/pacient **vymění** špinavé prostěradlo (*dirty bedsheets*).
- **vyšetřit** (to examine): **Doktor**/pacient **vyšetří** paní Novákovou.
- **vážit (se)** (to weigh): **Sestra**/pacient **váží** paní Novákovou. **Pacient se váží** sám.

3 Hygiena a soběstačnost (*self-sufficiency*)

verbs:

- čistit (si)/**vyčistit (si)** + parts of your body in acc (to clean/to brush)
 - vyčistit si **zuby**
- holit se/**oholit se** (holit si + parts of your body in acc) (to shave)
 - holit **se** = shave one's beard
 - holit **si nohy**, prsa, záda, podpaží
- **chodit/jít** (to walk)
- měnit/**vyměnit** (vyměnit si + something to be changed in acc) (to change)
- mýt se/**umýt se, umyju se** (umýt si + parts of your body in acc) (to wash)
- **oblékat se/obléknout se, obléknu se** (obléknout si + clothes in acc) (*to dress up*)
- pomáhat/**pomocť, pomůžu** (to help)
- sprchovat se/osprchovat se (to shower)

Make questions. Use these „starters“.

Sestra: **Můžete** [+ infinitiv] sám/sama?

Pacient: Ne, sám/sama [**conjugated** verb in negative forms].

Sestra: **Chcete** pomocť [+ infinitiv]?

4 Hygiena a vy. Make questions. Ask each other about your hygiene. Start with...

- Kdy (obvykle) (+conjugated imperfective = left verb) ...?
- Jak často (+conjugated imperfective = left verb) ...?
- Jak dlouho (+conjugated imperfective = left verb) ...?

5 Nursing: finish the sentence. Use vocabulary from the box. Do not change the forms. Observe the grammar.

nouns: sestry (*nurse*), čaj (*tea*), injekce (*injection*), vodu (*water*), s holením (*with shaving*), s mytím (*with washing*), banán (*banana*), oběd (*lunch*), operace (*operation*), lékaře (*doctor*), léky (*medicine, drugs*), s hygienou (*with hygiene*), jídlo (*food*), telefon, berle (*crutches*), brýle (*glasses*), hůl (*walking stick*)

nouns with preposition: na židli, na postel, na lůžko (*hospital bed*), do vany, do sprchy, na vozík (*wheelchair*)

verbs (infinitiv): oholit se (*shave*), umýt se (*wash*), jíst, chodit

1. Pacient se bojí (+ gen) _____
2. Sestra říká: „Pomůžu vám (*I will help you*) _____
3. Pacient sám nemůže _____
4. Sestra říká: Podám vám (*I will hand something to you*) _____
5. Sestra říká: Chcete/potřebujete jít _____
6. Sestra říká: Posad'te se _____
7. Sestra říká: Lehněte si _____